3me Année, No 28.
Décembre 1904.

3a Jaro, 28a Numero.
Decembro 1904.

3e Jaar, Nr 28.
December 1904.

Aliĝinta al la Unuigo de la Perioda Belga Gazetaro

Affilié à l'Union de la Presse Périodique Belge.

Aangesloten bij het Verbond der Periodieke Belgische Drukpers.

PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL:	KOSTO DE LA JARA ABONO:	JAARLIJKSCHE INSCHRIJVINGSPRIJS:
2.50 fr. pour la Belgique; 3.00 fr. pour l'étranger. 5.00 fr. (minimum): abonnement de protecteur.	2.50 fr. en Belgujo; 3.00 fr. en eksterbelgaj landoj. 5.00 fr. (almenaŭ): protektanta abonanto.	2.50 fr. voor België; 3.00 fr. voor den vreemde. 5.00 fr. (ten minste): inschrijving als beschermer.
Un numéro: 0,25 fr.	Unu numero: 0,25 fr.	Het nummer: 0,25 fr.

La personoj, kiuj sendos al ni almenaŭ sumon da kvin frankoj, estos enskribitaj kiel protektantaj abonantoj kaj ilia nomo estos presita en ia proksima numero.

Nia ĵurnala jaro komenciĝas la 15an de Septembro. Se oni abonas post tiu-ĉi dato, oni ricevas la jam elirintajn numerojn.

Les personnes qui nous enverront au moins la somme de cinq francs seront inscrites comme abonnés protecteurs et leur nom paraîtra dans un prochain numéro.

L'année de notre Journal commence le 15 Septembre. Si l'on s'abonne après cette date, on reçoit les numéros déjà parus.

De personen die ons ten minste de som van vijf franken toezenden zullen opgeteekend worden als inschrijvers-beschermers en hun naam zal in een aanstaande nummer gedrukt worden.

De jaargang van ons Blad begint met 15n September. Indien men zich na dien datum laat inschrijven, ontvangt men de reeds verschenen nummers.

ENHAVO.

SOMMAIRE.

INHOUD.

A.-J. WITTERYCK-DELPLACE,

IMPRIMEUR-ÉDITEUR
BRUGES, NOUVELLE PROMENADE, 4.

DRUKKER-UITGEVER
BRUGGE, NIEUWE WANDELING, 4.

JOURNAUX ESPÉRANTISTES — ESPERANTISCHE BLADEN.

Lingvo Internacia, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*). Mr Paul de Lengyel, 33 rue Lacépède, Paris Ve.

L'Espérantiste, revue officielle de la Société française pour la propagation de l'Esperanto, 20 pages (format 15 × 20) de texte Esperanto-Français, 8 pages de couverture, correspondance internationale en Esperanto gratuite pour les abonnés. 3.50 fr. par an (*3.50 fr. 's jaars*) 4.00 francs avec inscription à la Société (*4.00 fr. met aanneming in de Maatschappij.*) Administration de l'Espérantiste à Louviers (Eure) France.

Societo por Internaciaj Rilatoj (S. I. R.), fr. 3.00 par an (*3.00 fr. 's jaars*); avec l'organe de la Société (*met het orgaan der Maatschappij*) « **Lingvo Internacia** » fr. 6.00 par an (*6.00 fr. 's jaars*) Mr Paul Fruictier, 27, boulevard Arago, Paris.

Literatura Biblioteko de Lingvo Internacia, fr. 2.50 par an (*2.50 fr. 's jaars*) Mr Paul de Lengyel 33 rue Lacépède, Paris Ve.

Rondiranto, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*) Mr G. P. Oreŝkov, Plovdiv, Bulgarie & L. Cogen, 61 rue des Rémouleurs, Gand.

La Holanda Pioniro, fr. 3.00 par an (*3.00 fr. 's jaars*) Mr Dreves Uitterdijk, Hilversum, Holland.

Ĉesky Esperantista (Bohem. Esp.), fr. 3.50 par an (*3.50 fr. 's jaars*) Mr Ĉejka, Th. Bystrice-Hostyn, Moravie-Autriche.

L'Esperantista, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*) Grafo Albert Gallois, Riolunato, prov. de Modena, Italie.

La Svisa Espero, fr. 2.50 par an (*2.50 fr. 's jaars*) Mr Th. Renard, 6, rue du Vieux Collège, Genève, Suisse.

Antaŭen Esperantistoj! 0,150 Livroj = fr. 3,00 par an (*3,00 fr. 's jaars*) Mr Ant. Alvarado, str. Lartiga no 106a Lima, Pérou.

Ĉilio Esperantista, fr. 1.50 par an (*1.50 fr. 's jaars*). La Sekretario de la Esperanta Societo, cas. 1989, Santiago, Chili.

The Esperantist, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*), Mr H. Bolingbroke Mudie, 41, Outer Temple, W. C. London, England & M. Seynaeve, 3, rue de l'Avenir, Courtrai. Un numero : 40 Cmes.

La Juna Esperantisto, 2.00 fr. par an (*2.00 fr. 's jaars*). Mr H. Hodler, 9 avenue des Vollandes, Genève, Suisse.

Internacia Scienca Revuo, fr. 7.00 par an (*7.00 fr. 's jaars*), Hachette & Cie, 79, Bd St Germain, Paris.

Espero Katolika, fr. 2.50 par an (*2.50 fr.'s jaars*), M. Barbot-Berruer, 72, rue des Halles, Tours (France) & M. Mattelaer, 3, place de l'Université, Louvain.

Revuo Internacia de Stenografio, fr. 3.00 par an (*3.00 fr. 's jaars*). Dreves Uitterdijk, Tulpstraat, 74, Hilversum (Holland).

La Meksika Lumturo, fr. 3,00 par an (*3,00 fr. 's jaars*), Dro A. Vargas, Santa Rosa Necoxtla (Ver.) Mexique.

Esperanta ligilo (por blinduloj), 3.00 fr. pour 1904 (*3.00 fr. voor 1904*), Mr Th. Cart, 12, rue Soufflot, Paris.

La Suno Hispana fr. 3.00 par an (*3.00 fr. s' jaars*). M. Augusto Jimenez Loira, Carniceros, 3 Valencia, Espagne.

Germana Esperantisto fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*). Möller & Borel, Prinzenstrasse, 95, Berlin. Allemagne.

Adresaro de Komercistoj

akceptantaj uzadon de Esperanto.

eltirita de la gazeto « Lingvo Internacia »

Avizo. Nur la unua enpreso en « Lingvo Internacia » estas senpaga, ĉiu nova enpreso kostas kvindek centimojn, dekdu presoj = kvin frankojn; — por ĝiaj abonantoj : dekdu presoj du frankojn.

121. **Rotterdam** (Holando), *A. C. Wessel*, cigarfabrikisto.

122. **Neuilly l'Evêque** (Hte Marne) Franclando, *Ch. Martin*, fabrikisto de iloj ĥirurgiaj, tranĉiloj ĉiuspecaj, tondiloj, papertranĉiloj, preniletoj por presisto.

123. **Marcilloles** (Isère) Franclando. *Champelay & Filoj*, grenoj, furaĝoj.

124. **Paris** (Franclando), 97 rue Alexandre Dumas. *Masseron*, fabrikisto de lignaj pinĉiloj por la tolaĵo kaj ĉiuj industrioj; patentita sistemo, marko *E. M. Exelsior.*

125. **Glasgow** (Anglolando), 24 George Square. *John Mitchell & Kio*, aĉetistoj de anglaj ŝtofoj ŝipotaj al eksterlando.

126. **Plymouth** (Anglolando), 36 Beatrice avenue. *W. H. Woodzell*, agento kaj komerca makleristo.

127. **Pont-Faverger**, près de Reims, (Marne) Franclando. *Léon Himonet*, fabrikanto de biskvitoj de Reims.

128. **Paris**, 21 rue de l'Arbre Sec. *Baltiman & Hust*, vitraĵoj.

129. **Paris** (1er arr.) 17 rue du Louvre. *J. Duval* fabr., de juveloj artistaj.

(daŭrigota).

3me Année, No 28. Décembre 1904. | 3a Jaro, 28a Numero Decembro 1904. | 3e Jaar, Nr 28. December 1904.

GAZETO ESPERANTISTA ELIRANTA ĈIUMONATE EN BELGUJO.

JOURNAL ESPÉRANTISTE BELGE MENSUEL. | BELGISCH ESPERANTISCH MAANDSCHRIFT.

PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL :	KOSTO DE LA JARA ABONO :	JAARLIJKSCHE INSCHRIJVINGSPRIJS :
2.50 fr. pour la Belgique ; 3.00 fr. pour l'étranger. 5.00 fr. (minimum) : abonnement de protecteur.	2.50 fr. en Belgujo ; 3.00 fr. en eksterbelgaj landoj. 5.00 fr. (almenaŭ) : protektanta abonanto.	2.50 fr. voor België ; 3.00 fr. voor den vreemde. 5.00 fr. (ten minste) : inschrijving als beschermer.
Un numéro : 0.25 fr.	Unu numero : 0.25 fr.	Het nummer : 0.25 fr.

Ĉefredaktoro — Rédacteur en chef — Hoofdopsteller : Jos. JAMIN, 78, rue de la Longue Haie, Bruxelles.
Cenzuristo — Censeur — Keurder : Lucien BLANJEAN, 83, rue du Collège, Ixelles-Bruxelles.
Abonoj — Abonnements — Inschrijvingen : L. VANDERSLEYEN, 31, rue des Patriotes, Bruxelles.
Presisto — Imprimeur — Drukker : A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.

Jom pri la Kongreso.

Precipe por la Esperantaj gazetoj. En nia lasta numero, niaj gelegantoj povis legi la alvokon por la Kongreso de 1905, en Boulogne. Ili sendube rimarkis ke tiun invitan leteron subskribis ne nur la Grupo de Boulogne sed ankoraŭ ĉiuj potencaj societoj kiuj direktas la Esperantistan Movadon en Francujo, nome : la Societo Franca por propagando de Esperanto, la Grupo Pariza kaj la Franca Turing-Klubo. El tio oni povas konkludi, ke la venonta kongreso estos organizata de la tuta Franca Esperantistaro, kaj ke tiuj gravegaj tagoj, dum kiuj renkontiĝos en Boulogne almenaŭ multaj centoj da ĉiulandaj Esperantistoj, estos plej grava fakto de la malvolviĝado de nia lingvo. De ĝia sukceso elvenos gravegaj rezultatoj por nia entrepreno.

Sed oni ne eraru : tiu sukceso evidente dependas de la agemo de la organizantoj (en ĉi tiu rilato, niaj francaj amikoj neniel povas doni al ni ian timon aŭ dubon) sed tiu sukceso tute same dependas de la tuta Esperantistaro. Efektive, laŭ la deziro de Dro Zamenhof, la Kongreso estos preskaŭ nur grandega propaganda elmontro por elvoki la atenton kaj la intereson de la tuta mondo ; tiu elmontro enhavos do ĉiuspecajn internaciajn festojn : teatraĵojn, muzikaĵojn, k. c., farotajn kune aŭ sole de ĉiunaciaj Esperantistoj. Aliparte, la tuta Esperantistaro devas ankoraŭ kunhelpi al tiu sukceso, sendante al la Kongreso kiel eble plej multe da Esperantistoj.

Ĉio tio estas evidenta : tamen, mi insiste parolas pri ĝi ĉar ŝajnas al mi, ke multaj Esperantaj ĵurnaloj tute ne komprenas la gravan rolon, kiu estas aljuĝita al ili, kiel vera devo, en la preparado de la Kongreso. Ili ŝajnas forgesi ke ili ne multe progresigos la aferon, presante rakontojn, poeziaĵojn, k. c., tiom pli multe ke, ĝis nun, preskaŭ ĉiuj Esperantaj ĵurnaloj estas *propagandaj* ĵurnaloj, tio estas : ĵurnaloj kiuj devas antaŭ ĉio agadi, klopodadi, bataladi, disputadi por Esperanto kaj por ĉiuj entreprenoj favoraj al la lingvo, kaj, nur flanke, sur la restanta spaco de la gazeto, presigi literaturaĵojn.

Tial, mi tre miris vidante ke multaj inter niaj ĵurnaloj konigis la Kongreson nur per kelkaj rapidaj vortoj, eĉ kaŝitaj en alia artikolo, kaj sendube presos plu nenion alian ol la maloftajn oficialajn sciigojn de l' Grupo de Boulogne.

Kiel en la mondo la gazetaro fariĝis senlima potenco, tiel same en la Esperantistaro la gazetoj posedas grandan forton, bedaŭrinde ĝis nun preskaŭ ne uzitan. Kaj, por certigi la sukceson de tiu gravega fakto : la Kongreso, ili devus kunhelpi per siaj tutaj fortoj por ke nepre efektiviĝu la kondiĉoj de la sukceso, dependantaj de la nefrancaj Esperantistoj.

Ĉu ili ne devus, en la kelkaj numeroj kiuj ankoraŭ presiĝos antaŭ la Kongreso (por kelkaj ĵurnaloj eĉ nur 2 aŭ 3 numeroj) senĉese inciti la fer-

voron por ke multaj aliru al ĝi, konigi ĉiajn necesajn klarigojn pri la veturado, la prezoj, la loĝejoj kaj manĝejoj, aranĝi kunan vojaĝon por malgrandigi la elspezojn, organizi monoferadojn por ke kelkaj Esperantistoj, lote aŭ voĉdone montritaj, de ĉiu lando aŭ eĉ unu riprezentanto de ĉiu grupo povu alveturi, k. c., k. c. Aliparte, ĉu ili ne devus klopodi per privata kaj ĵurnala agado por ke la estontaj kongresanoj, precipe tiuj elvenantaj el malproksimaj landoj, partoprenu multe en la diversaj okazontaĵoj de la Kongreso : por ke ili ludu rolojn en la teatraĵoj internacie ludotaj, por ke ili mem (se ili estos sufiĉe multaj) ludu malgrandajn naciajn teatraĵojn, kantu sole aŭ ĥore naciajn kantojn, por ke ili almenaŭ konu (kiom da Esperantistoj konas tiun kanton ??!) la internacian kanton : « *L'Espero* », kiun ĉiuj devos kanti en la Kongreso, por ke ili partoprenu en la gravaj interdisputoj de la Kongreso pri propagando kaj aliaj interesindaĵoj de nia afero, k. c. Kaj, por efektivigi tiujn lastajn punktojn, oni devus koni aŭ decidi tre frue, jam nun, la Esperantistojn kiuj iros al la Kongreso, kaj la Grupo de Boulogne devus tre frue koni la partoprenantojn de l' kongresaj festoj.

Jam sufiĉe mi parolis pri tiu temo por ke oni bone komprenu mian opinion. Ĉu mi estas prava aŭ malprava ? La kunfrataj gazetoj decidos pri tio sed ili certe ne malafable opinios pri mia sincera dirado.

***

Nun por la Belgaj Esperantistoj. Post tio kion mi ĵus diris, la Belgaj samideanoj senpene komprenos kiel mi, en la nuna kaj la venontaj numeroj, ofte parolos pri la Kongreso. Estas espereble ke nia lando, tiel proksima de l' loko de l' Kongreso, tre kunhelpos al ĝia sukceso kaj ke multaj Belgoj alveturos al ĝi : por atingi tian celon, nenia peno por mi estos troa.

La dato de l' Kongreso ne estas ankoraŭ certe difinita : tamen, mi povas diri ke ĝi okazos dum la unuaj tagoj de Aŭgusto kaj verŝajne daŭros almenaŭ unu semajnon : evidente, ĉiuj partoprenantoj ne povos resti tie dum tiel longa tempo kaj kredeble estas ke oni aranĝos la programon, tiamaniere ke la plej gravaj festoj okazos dum kelkaj intersekvaj tagoj, dum kiuj ĉeestus la plej granda nombro da kongresanoj.

Mi petas la komitatanojn de l' grupoj ke ili diskonigu en siaj grupoj la baldaŭan Kongreson kaj konigu kiel eble plej frue al mi la proksimuman nombron de la alirontoj, ke ili konigu al mi la Esperantistojn kiuj konsentus ludi ian rolon en la teatraĵoj, ke ili preparu kun la alirontoj prezentadon de mallongaj teatraĵoj (komedioj, k. c.), kantadon de ĉiuspecaj (artaj aŭ gajaj, unu-aŭ multvoĉaj) kantoj, deklamaĵojn, k. c , kaj sciigu min pri tio ; ke ili organizu specialajn kunvenojn por ekzercado en la Esperanta interparolado, por kantado de l' internaciaj aŭ naciaj kantoj, k. c.

Oni ne pensu ke estas ankoraŭ tro frue, ĉar nur dum la vintro estas eble ĉion tion organizi kaj aranĝi ; plie, multaj el tiuj diritaĵoj postulas longan preparadon.

Pri la samo mi petas la izolitajn Esperantistojn, tiom kiom estas eble. Al ili kun tre granda plezuro mi montras la laŭdindan ekzemplon de fervora Esperantistino el Bruselo kiu, intencante aliri la Kongreson kun deko da geamikoj, ĉiusemajne kunvenas private kun ili en ĉambrego de la Nova Universitato, por reciproka ekzercado en la lingvo.

Povu tiu ekzemplo naski multajn imitojn !

Dro M. SEYNAEVE.

Heule lez Courtrai.

Nova libro.

Nia Esperanta biblioteko ĵus riĉiĝis je nova libro. Niaj agemaj samideanoj, doktoroj Seynaeve kaj Van Melckebeke, elirigis tre interesan verkon, kies titolo estas « Paĝoj de la Flandra literaturo. » En sia antaŭparolo, la aŭtoroj sciigas la sekvantaĵon :

« Prezentante la jenan libron al la Esperan-
« tistaro, ni celas konigi al ĝi en maniero iom plena
« la konindan flandran literaturon. »

« Nia verko neniel celas montri plenan vidaĵon
« de la flandra literaturo...... ».

Vere, la libro, kiu konsistas nur el tradukajoj, ne sufiĉas por konigi al la fremdulo la literaturon de l' popolo loĝanta en la norda parto de Belglando ; tamen, legante la verkon oni ricevas impreson freŝan kiel tiu, kiun oni sentas kiam oni trairas la regionojn tiel agrable kantitajn de l' popola verkisto Conscience.

Niaj suprenomitaj samideanoj, helpitaj de kunlaborantoj Flandraj, niaj amikoj Cassiers, Cogen, Goorieckx, Lucas, Van der Biest, Van Eeckhout kaj Van Schoor, tradukis ne nur prozajojn, sed ankaŭ versajojn.

Ĉiam korekta kaj bela estas la lingvo. La libro ĝojigos la malnovajn Esperantistojn kaj povos ankaŭ utili tre multe al la novaj adeptoj. Plie, mi aldonas ke la verko ricevis oficialan aprobon : nia majstro Zamenhof revidis ĝin, kvankam la aŭtoroj estas tre lertaj en la lingvo Esperanto.

Ni rekomendas la legon de l' versajoj precipe al tiuj, kiuj okupas sin pri versfarado. Ili rimarkos kiel bela estas la ritmo kaj komprenebla la frazo.

La leganto de la nova verko vidos, post la antaŭporolo, tre interesan ĉirkaurigardon de la Nederlanda literaturo en Flandro kaj, antaŭ la tabelo de la enhavo, la ĉefajn regulojn de la Esperanta versfarado.

Kiel lastaj vortoj, ni diru ke la libro estas presita de nia sindona samideano Sro Witteryck : eksterajo tre bela kaj preso tre zorgita.

Konklude, verko aĉetinda de ĉiuj niaj kunbatalantoj.

Lucien BLANJEAN.

Tra la mondo Esperantista.

Plie la bela verko de niaj amikoj M. Seynaeve kaj Raym. Van Melckebeke, la « Kolekto Esperanta aprobita de Dro Zamenhof » riĉiĝis je unu nova eldono de la « Kondukanto de l' interparolado kaj korespondado » de A. Glabowski, kies unua eldono, neeble ricevebla nune, estis unu el la plej feliĉaj pruvoj de la facileco de la juna Esperanto. En la antaŭparolo de tiu ĉi nova eldono, la verkisto skribas : « De la « tempo, kiam la unua antaŭparolo al la Kondukanto estis skribita, pasis dekses jaroj. » Dekses ! Estis la tempo de la unuaj bataloj, kiam la helpo kaj la kuraĝigoj kiujn ni ricevas, mankis al la sentimuloj. La libro estas tiel utila hodiaŭ kiel iam. La aŭtoro aldonis al tiu verko « Antologion internacian » kiu enhavas tri rakontojn bone konatajn de la malnovaj Esperantistoj : La neĝa blovado, la nova jaro kaj Janko-Muzikanto ; li verkis ankoraŭ tri novajn rakontojn kaj dudek ses poemojn kiuj faras tiun libron unu el la plej bonaj de tiu Kolekto jam tiel riĉplena.

***

La agema grupo de Alĝero kaj de la Norda Afriko disdonas leteron de Sro Offret, profesoro ĉe la Lyon'a Universitato kaj ĝenerala sekretario de la Lyon' a Esperantista grupo, pri la ricevitaj sukcesoj de la kunveno Calais-Dover. Tiu letero akompanas alian leteron de Kapitano A. Capé, la simpatia Prezidanto de la Afrika grupo kiu vokas la atenton de ĉiuj pri la utileco disvastigi, precipe en la internaciaj Kongresoj, la interesajn sciigojn prezentitajn de Sro Offret. La grupo organizas ankoraŭ en Alĝero ekspozicion por kiu ĝi petas helpon de ĉiuj grupoj kaj societoj ; dum la ekspozicio ĝi organizas kunvenon kaj karavanon ĉirkaŭ Paskfestoj de la jaro 1905

Multaj ekspozicioj estas deciditaj ; ĉiu monato alportas al ni novajn decidojn. Ĉu la grupoj ne povus interkonsenti por fondi belan vojaĝeman ekspozicion kiu centrigus ĉiujn dokumentojn kaj kiu estus multe pli interesa kaj plena ol la grandnombro de apartaj montrigoj ? Ĉu la proksima Kongreso de la Esperantistoj ne estas bone difinita por fondi tian organismon ?

***

La « Suno Hispana » ĵurnalo de niaj Hispanaj samideanoj, reaperos de la proksima Januara monato je la samaj kondiĉoj kiel antaŭe. Ni ĝin reinskribas en nian nomaron de Esperantistaj gazetoj.

A travers le monde Espérantiste.

Outre le bel ouvrage de nos amis M. Seynaeve et Raym. Van Melckebeke, la « Collection Espérantiste approuvée par le Dr Zamenhof » s'est enrichie d'une nouvelle édition du « Guide de la conversation et de la correspondance » de A. Grabowski, dont la première édition, qu'il n'est plus possible de se procurer actuellement, fut un des plus heureux essais prouvant la facilité du jeune Esperanto. Dans la préface de cette nouvelle édition, l'auteur écrit : « Depuis l'époque où la première préface du Guide fut écrite, seize ans se sont écoulés. » Seize ! C'était l'époque des premiers combats, alors que l'aide et les encouragements que nous recevons, faisaient défaut aux audacieux. Le livre est aussi utile aujourd'hui que jadis. L'auteur a joint à ce travail une « Anthologie internationale » qui contient trois récits bien connus des anciens espérantistes : La tempête de neige, le nouvel an, et Janko le musicien ; il a traduit encore trois nouveaux récits et vingt-six poèmes qui font de ce livre un des meilleurs de cette collection déjà si riche.

***

Le groupe si actif d'Alger et de l'Afrique du Nord distribue une lettre de M. Offret, professeur de l'Université de Lyon et secrétaire général du groupe Espérantiste de cette ville, au sujet des succès obtenus par la réunion de Calais-Douvres. Cette lettre accompagne une autre lettre du capitaine A. Capé, le sympathique président du groupe Africain qui appelle l'attention de tous sur l'utilité de répandre, principalement dans les Congrès internationaux, les faits intéressants présentés par M. Offret. Le groupe organise encore, à Alger, une exposition pour laquelle il demande l'appui de tous les groupes et sociétés ; pendant l'exposition, il organise une réunion et une caravane à l'époque des fêtes de Pâques en 1905.

Plusieurs expositions sont décidées ; chaque mois nous apporte de nouvelles décisions. Les groupes ne pourraient-ils s'entendre pour fonder une belle exposition ambulante, qui centraliserait tous les documents et qui serait beaucoup plus intéressante et plus complète que la plupart des exhibitions particulières ? Le prochain Congrès n'est-il pas tout indiqué pour créer cet organisme ?

***

La « Suno Hispana », le journal de nos amis espagnols réapparaîtra dès janvier prochain dans les mêmes conditions

Dwars door de Esperantische wereld.

Buiten het schoone werk van onze vrienden, MM. Seynaeve en Raym. Van Melckebeke, is de « Esperantische verzameling goedgekeurd door Dr Zamenhof » nog verrijkt met eene nieuwe uitgave van den « Gids voor de samenspraak en de briefwisseling » van A. de Grabowski, waarvan de eerste uitgave, welke men zich nu onmogelijk nog kan aanschaffen, eene der gelukkigste proeven was, bewijzende het gemak van het jonge Esperanto. In de voorrede dezer nieuwe uitgave schrijft de schrijver : « Sedert den tijd dat de eerste voorrede van den Gids geschreven werd, zijn zestien jaren verloopen. » Zestien ! het was het tijdstip der eerste strijden, wanneer de hulp en de aanmoedigingen die wij ontvangen aan de durvenden ontbraken. Het boek is hedendaags zoo nuttig als toen. De schrijver heeft bij dit werk eene « Wederlandsche bloemlezing » gevoegd, die drie verhalen, wel gekend van de oude Esperantisten, behelst : De Sneeuwstorm, het Nieuwjaar, en Janko de muzikant : hij heeft nog drie nieuwe vertellingen en zes en twintig dichtstukken vertaald, die van dit boek een der beste dezer reeds zoo rijke verzameling maken.

***

De zoo werkdadige groep van Algiers en van Noord-Afrika verspreidt eenen brief van M. Offret, leeraar aan de Hoogeschool van Lyon en algemeenen schrijver van de Esperantische groep dezer stad, handelende over de goede uitslagen behaald door de vergadering van Kales-Dover. Deze brief is vergezeld van een anderen brief van kapitein A. Capé, den lieftalligen voorzitter van de Afrikaansche groep, die eenieders opmerkzaamheid roept op het nut van de belangrijke zaken, door M. Offret voorgesteld, voornamelijk op de Wederlandsche congressen te verspreiden. De groep richt ook, te Algiers, eene tentoonstelling in, voor welke hij den steun van alle groepen en maatschappijen vraagt ; gedurende de tentoonstelling richt hij eene vergadering in, en eene karavaan voor den tijd der Paaschfeesten van 1905.

Verscheidene tentoonstellingen zijn vastgesteld ; elke maand brengt ons nieuwe beslissingen. Zouden de groepen niet kunnen overeenkomen om eene schoone reistentoonstelling te stichten, die alle bewijsstukken bijeen zou zamelen en die veel belangrijker en vollediger zou zijn dan het meeste deel der bijzondere tentoonstellingen ? Is het aanstaande Congres niet geheel aangewezen om deze invoering te bewerkstelligen ?

***

De « Suno Hispana », het blad onzer Spaansche vrienden, zal van

Aliparte, la Germana gazeto « Esperantistische Mitteilungen » estos anstataŭigita per pli granda monata ĵurnalo sub la titolo « Germana Esperantisto ». Ni deziras al la nova ĵurnalo saman sukceson kiun ricevis la folieto ĝis nun tre regule eldonita de la Berlina grupo. Abonprezo : 4 frankoj jare.

***

Baldaŭ okazos la tiraĵo de la loterio de la blinduloj organizata de F^ino^ Zabilon d'Her. La biletoj ricevitaj de ni estas ĉiuj venditaj ; tial oni sin turnu rekte al la organizantino, 33, rue Sala, Lyon, por ĉiuj novaj petoj. Tuj post la tiraĵo ni presigos la gajnintajn biletojn venditajn en Belgujo.

Jos. JAMIN.

La Kristnaska festo ĉe la sudaj Slavoj.

Ĉe la Slavoj anoj de Balkana duoninsulo vi ne trovos nian kutiman, eterneverdan abion kristnaskan lukse ornamitan per kandeletoj kaj diversaj bagatelajetoj ; ĝin anstataŭas ĉe ili la tiel nomataj, « badnjak »' oj, simplaj pinaj aŭ fagaj ŝtipoj, kiujn kun konvenaj ceremonioj ĉiujare oni bruligas.

Frumatene je la Kristnaska antaŭtago la ĉefo de l' familio komisias al siaj plej maljunaj filoj aŭ servistoj haki kaj alporti kelke da tiaj ŝtipoj, kio ankaŭ estas akompanata de certaj ceremonioj. Ĉar, laŭ la kredoj de l' sudaj Slavoj, arboj ofte servas kiel restadejo de spiritoj. tial oni devas ilin haki, plenumante tutan vicon da singardoj, por ne malutili al la loĝantaj en ili spiritoj. La lastaj loĝiĝas ne en ĉiaj arboj de l' arbaro ; ili preferas ordinare la maljunajn, branĉoriĉajn, multjarajn arbojn, tial ke, forhakante junan arbon, la Slavo povas esti pli bone certigita, ke li maltrankviligas nenian animon. Sed povas okazi — vere, kiel escepto — ke la juna arbo ankaŭ estas loĝata de ia spirito, kaj tiam al la nesingardema lignohakanto minacas neevitebla morto, se li tuj sur la nudigita ŝtipo ne estos senkapiginta kokinon per tiu sama hakilo : nur tia ofero sola povas savi lin de puno.

Do, por la kristnaskaj ŝtipoj ne estas elektataj precipe la tre maljunaj trunkoj. La proceso mem de ilia hakado estas ĉirkaŭigata per kelka soleno kaj estas farata laŭ difinitaj reguloj, kiuj devas esti severe plenumataj. La personoj sur kiujn estas metita la devo haki kaj liveri la « badnjak »' ojn, devas la nepre meti sur la manojn gantojn kaj ne havas rajton eĉ por unu minuto nudigi la manojn, antaŭ ol ili estos finintaj sian komision. Elektinte post longedaŭra konsiliĝo konvenan arbon la lignohakontoj turnas la vizaĝon

qu'antérieurement. Nous le rétablissons dans notre liste des publications espérantistes.

D'autre part, le journal allemand « Esperantistische Mitteilungen » sera remplacé par un plus grand journal mensuel sous le titre de : « Germana Esperantisto ». Nous souhaitons au nouveau journal un succès identique a celui qu'a reçu le feuillet très régulièrement édité jusqu'à présent par le groupe de Berlin. Abonnement annuel : 4 fr.

***

Bientôt aura lieu le tirage de la loterie des aveugles organisée par Mlle Zabilon d'Her. Les billets que nous avons reçus sont tous vendus ; c'est pourquoi on doit s'adresser directement à l'organisatrice, 33, rue Sala, à Lyon, pour toute nouvelle demande. Immédiatement après le tirage nous ferons connaître les numéros vendus en Belgique.

Jos. JAMIN.

La fête de Noël chez les Slaves méridionaux.

Chez les Slaves, habitant la péninsule des Balkans, vous ne trouverez pas notre traditionnel sapin de Noël, éternellement vert, luxueusement orné de petites bougies et de bagatelles diverses ; il est remplacé chez eux par ce qu'ils appelent des « badniak » de simples bûches de pin ou de hêtre que l'on brûle chaque année avec les cérémonies d'usage.

La veille de Noël, de grand matin, le chef de la famille charge ses plus jeunes fils ou ses serviteurs d'abattre et de lui apporter quelques-unes de ces bûches, ce qui est également accompagné de certaines cérémonies. Puisque, selon les croyances des Slaves méridionaux, les arbres servent souvent d'abri aux esprits, il s'ensuit qu'on doit les abattre en prenant toute une série de précautions pour ne pas nuire à ceux qui y sont logés.

Les esprits ne se logent pas dans tous les arbres de la forêt; ils préfèrent ordinairement les vieux arbres, touffus, chargés d'ans. c'est pour cette raison qu'en abattant un jeune arbre, le Slave peut être plus certain qu'il ne dérange l'âme de personne. Mais il peut se faire — à la vérité exceptionnellement — que le jeune arbre est aussi habité par quelque esprit et alors une mort inévitable menace l'imprudent bûcheron si, sur le

af Januari aanstaande opnieuw verschijnen op dezelfde voorwaarden als vroeger. Wij herstellen het in onze lijst van Esperantische uitgaven.

Van eene andere zijde, zal het Duitsch blad « Esperantistische Mitteilungen » door een grooter maandblad vervangen worden onder de hoofding van « Germana Esperantisto ». Wij wenschen aan het nieuwe blad een gelijken bijval als dezen, welken het tot hiertoe zeer regelmatig verschenen bladje van de Berlijnsche groep ontvangen heeft. Jaarlijksche inschrijvingsprijs : 4 frs.

***

Welhaast zal de trekking plaats hebben van de loterij der blinden, ingericht door Mej. Zabilon d'Her. De briefjes welke wij ontvangen hebben zijn alle verkocht ; daarom is 't dat men zich rechtstreeks tot de inrichtster : 33, rue Sala, te Lyon, voor alle nieuwe aanvraag moet wenden. Onmiddellijk na de trekking zullen wij de in België verkochte nummers doen kennen.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Het Kerstfeest bij de Zuiderlijke Slaven.

Bij de Slaven die het Balkanen-Schiereiland bewonen, zult gij de legendarische kerstboom niet aantreffen, eeuwig groen, rijk getooid met kleine kaarsjes en verschillende kleinoden ; hij is ten hunnent vervangen door wat zij heeten « badniak » eenvoudige kleine pijnen-of beukenblokken die men elk jaar verbrandt met de gebruikelijke plechtigheid.

Daags voor het Kerstfeest belast het familiehoofd zijne jongste zonen of zijne dienaren, eenige dezer blokken neer te vellen en ze hem te brengen, hetgeen met zekere gebruiken gaat gepaard Daar het algemeen geloof bij de zuiderlijke slaven wil dat de boomen dikwijls tot beschermplaats der geesten dienen, mag men slechts omver houwen mits eene reeks voorzorgen om geene schade toe te brengen aan hen die er in wonen.

De geesten schuilen niet in alle boomen van het woud ; zij verkiezen gewoonlijk de oude boomen, met dicht loof, belast met jaren ; daarom bij het vellen van een jongen boom is de Slaaf zekerder de ziel van niemand te storen. Doch het kan gebeuren — bij uitzondering het is waar — dat de jongen boom ook bewoond is door eenige geest, en dan dreigt een onvermijdelijke dood den onvoorzichtigen houthakker indien hij op den blooten blok niet onmiddellijk het

al l' oriento, trifoje faras signon de kruco — kaj nur tiam ili alpaŝas hakoton. Oni devas haki tiamaniere, ke falante la arbo direktiĝu orienten. La unua lignero elfluginta sub la hakilo estas retrovata kaj zorge konservata : ĝi estas difinita por la dommastrino, kiu dum la tuta venonta jaro submetados tiun ĉi ligneron al la potoj plenigitaj je lakto. Pro tio, ili kredas, signife pliboniĝos la kvalito de l' lakto. Estas necese ankaŭ je l' momento de l' ekfalo ekdeziri al la forhakata arbo bonan matenon kaj superŝuti ĝin per hordeaj grajnoj, alie la alvenantan jaron estos malbonrikolta.

Sed jen la trunko, fine, estas forhakita. Ĝin oni metas sur veturigilon al kiu estas jungitaj bovoj, kaj forportas hejmen, atendinte vesperan krepuskon. La dommastrino la tutan tempon staras ĉe l' pordo kaj apenaŭ ŝi estas ekvidinta de malproksime la alirantan veturigilon, ŝi rapidas reen en la ĉambrojn, por kaŝi la tagmanĝan tablon, seĝojn, ĉiujn manĝovazojn kaj kulerojn ; ĉio ĉi estos « trovita » denove nur tiam, kiam la « badnjak »' oj gaje ekkraketos en la kristnaska kameno.

Ĝuste en la noktomezo la trunkon, dissegitan je ŝtipoj, solene enportas la infanoj en la *domon*, sur kies sojlo la « badnjak' » ojn akceptas la familiestro ; dezirinte al la infanoj bonan matenon kaj gajajn festojn, li prenas el iliaj manoj la ŝtipojn kaj ĉies kapon surŝutas plenmanon da hordeaj grajnoj.

Pri la « badnjak' » oj oni agas, kiel pri vivaj ekzistaĵoj ; ilin oni tuŝas zorgeme, singardeme, kvazaŭ timante igi al ili doloron. Plej malgranda grataĵo sur ilia ŝelo jam servas kiel malbona antaŭsigno. Neniu kuraĝas proksimiĝi al ili, ne vestinte la piedojn, pro timo dum la tuta jaro suferi turmentan malsanon. Tamen oni nescias, kion devas simboli tiuj ĉi arbaj ŝtipoj ĝuantaj tian honoron ĉe la Balkanaj Slavoj.

Estas kompreneble, ke je tia festo neniam mankas la tradicia kristnaska kuko kaj rostaĵo. Ĉiu gasto, antaŭ ol eniri la domon, devas esti nepre superŝutita per grenoj, la disŝutado de kiuj en la Kristnaskaj moroj de l' sudaj Slavoj ludas gravan rolon. En tasegon plenan je grenoj oni ŝovas kelke da kandeletoj, pare transligitaj krucforme per arĝentaj kaj oraj fadenetoj. Sidiĝante al la tablo, la dommastro ekbruligas tiujn ĉi kandelojn, kaj post la finiĝo de l' manĝado estingas ilin per panŝelo malsekigita en vino.

Kiel resto de l' patriarka antikveco aperas tiuj rigardindaj ceremonioj, kun kiuj la bonhavaj vilaĝanoj renkontas je la kristnaska antaŭvespero sian paŝtiston. La tuta familio, de malgrandaĝa ĝis grandaĝa,

---

bloc dénudé, il n'a pas immédiatement tranché la tête à une poule au moyen de la même hache : cette offrande seule peut le sauver du châtiment. Donc ce sont principalement les vieux arbres qui ne sont pas choisis pour les bûches de Noël. Les procédés mêmes de leur enlèvement sont entourés de quelque solennité et sont employés suivant des règles déterminées qui doivent être sévèrement suivies. Les personnes auxquelles a été confié le devoir de hacher et de livrer les « badniak » doivent absolument mettre des gants et n'ont pas le droit d'avoir la main nue, ne fut-ce qu'une minute, avant d'avoir fini leur tâche. Ayant choisi, après une longue délibération, un arbre convenable, les futurs bûcherons tournent le visage vers l'orient et par trois fois font le signe de croix — et alors seulement ils s'approchent de la victime. On doit travailler à la hache de telle façon qu'en tombant, l'arbre se dirige vers l'orient. Le premier morceau de bois enlevé par la hache est ramassé et soigneusement conservé ; il est destiné à la maîtresse de maison qui pendant toute l'année qui suivra, placera ce morceau de bois sous les jarres pleines de lait. De cette façon, croient-ils, la qualité du lait s'améliore d'une manière significative. Il est nécessaire aussi, au moment de sa chute, de souhaiter le bonjour à l'arbre abattu et de répandre sur lui des grains d'orge, sinon la récolte de l'année qui s'approche sera mauvaise.

Mais voici que le tronc est enfin abattu. On le met sur un chariot attelé de bœufs et on le transporte à la maison au crépuscule. A ce moment la maîtresse de maison stationne à la porte et à peine a-t-elle aperçu de loin le charriot qui arrive, elle s'empresse de rentrer dans les chambres, afin de cacher la table sur laquelle on prend le repas, les chaises, les assiettes, plats et cuillers ; tout ceci ne sera « retrouvé » que lorsque les « badniak » commenceront à crépiter dans la cheminée de Noël.

A minuit précis le tronc, découpé en bûches, est solennellement introduit par les enfants dans la maison, sur le seuil de laquelle le chef de famille a accepté les « badniak » et souhaitant aux enfants une bonne journée et de joyeuses fêtes, il prend de leurs mains les bûches en versant sur chacune des têtes une poignée de grains d'orge.

Vis-à-vis des « badniak » on agit comme vis-à-vis des êtres vivants ; on ne les touche qu'avec soin et circonspection de crainte de les blesser. La moindre égratignure sur leur écorce est déjà un mauvais présage. Personne n'ose s'approcher d'elles n'ayant pas les pieds couverts, de crainte de souffrir de maladie pendant toute l'année. Cependant on ignore ce que symbolisent ces bûches d'arbres jouissant d'un tel honneur chez les Slaves des Balkans.

Il va de soi qu'à cette fête le gâteau de Noël et le rôti ne manquent jamais. Chacun des hôtes avant d'entrer dans la maison,

hoofd eener hen afkapt met dezelfde bijl : dit offer alleen kan hem van de straf redden. Dus zijn het voornamelijk de oude boomen die niet voor kerstblokken worden verkozen. De wijzen waarop men ze weghaalt zelf gebeuren met staatsie en volgens vastgestelde regels die men streng naleeft. De personen aan welke het vellen en leveren der « badniak » wordt toevertrouwd, moeten volstrekt handschoenen dragen en hebben niet het recht de hand bloot te maken, zelfs niet een minuut, alvorens hunne taak te voleindigen. Na lange beraadslaging hebben zij den passenden boom verkozen, draaien de gezichten naar het Oosten en maken drie maal achtereen het teeken des kruizes ; slechts dan naderen zij het slachtoffer. Er wordt zoo te werk gegaan opdat de boom in zijn val zich naar het Oosten richte. Het eerste stuk afgehakt hout wordt opgeraapt en met zorg bewaard. Het is der meesteres van het huis bestemd die het gedurende gansch het volgend jaar steeds onder de met melk gevulde teilen zal plaatsen. Daardoor meent men de melk op beteekenisvolle wijze te verbeteren. Het is ook noodig in zijn val den boom goeden dag te wenschen, en over hem gerstegraan uit te strooien, zooniet zal de nakende oogst slecht wezen.

Doch zie de boom is geveld. Men plaatst hem op een wagen door ossen voortgetrokken en men vervoert hem naar huis in den valavond. Op dit oogenblik staat de bazin des huizes op den drempel ; zoodra zij den wagen, die in de verte aankomt, ontwaart, treedt zij binnen in de kamers, en stopt weg, de tafel waarop het maal wordt gebruikt, de stoelen, de tellooren, schotels en lepels ; dit alles zal « teruggevonden » worden wanneer de « badniak » zullen beginnen te knetteren in de kerstschouw.

Te middernacht stipt wordt de tronk in blokken gekapt en plechtig door de kinderen in huis gebracht ; op den drempel staat het hoofd des huizes, en neemt de « badniak » aan ; hij wenscht de kinderen een gezegenden dag toe, en vroolijke feesten ; hij neemt de blokken uit hunne handen en stort op elk hoofd een handjevol gerstegraantjes uit.

Men handelt jegens de « badniak » als jegens levende wezens ; men raakt ze slechts met zorg en voorkomenheid aan uit vrees van ze te kwetsen. De minste krab op hunne schors is reeds een slecht voorteeken, niemand durft ze met ongedekte voeten naderen uit vrees door ziekten te worden aangetast gedurende het geheele jaar. Onbekend is gebleven wat deze houtblokken verbeelden om zulke eer bij de Balkanslaven te genieten.

Het spreekt dat op dit Kerstfeest de Kerstkoek en het gebraad nooit ontbreken. Elke gast moet vooraleer het huis binnen te treden met graan zijn besproeid ; dit graan verspreiden speelt een belangrijke rol bij het Kerstfeest en de zeden der Zuiderlijke Slaven. In een schotel vol zaden laat men enkele kleine kaarsjes glijden twee per twee kruiswijze aaneengebonden bij middel van gouden en zilveren draden. Nadat hij aan den disch heeft plaats genomen steekt de baas des huizes deze kaarsen aan, en bij het einde van

estas atendanta lin en la korto, kiam vespere li reiras kun sia brutaro. La dommastro tenas prete tasegon plenan je hordeo, la dommastrino, en unu mano kukon kaj glason da vino, kaj en la alia brulantan kandelon. Ĉiu infano ankaŭ tenas en la manoj brulantan kandelon. La paŝtisto tre kliniĝas antaŭ la mastro, kiu kun afablaj salutvortoj superŝutas lin per la grajnoj. Post tio la mastrino prezentas al li la kukon, kies parton la paŝtisto derompas kaj formanĝas kaj la restantan parton ĵetas en la tasegon plenan je hordeoj; trinkinte trifoje el la glaso, li elverŝas la vinajn restojn sur la starantan ankaŭ ĉi tie brutaron. Nur post ĉio ĉi la paŝtiston oni invitas en la domon. Li sidiĝas sur fojne remburitan sakon, partoprenas egale kun ĉiuj la vespermanĝon, sed dum la tuta vespero li ne devas diri unu vorton. Ĉiuj rilatas al li kun videbla estimo, kaj la plej riĉa vilaĝano ne permesas al si en tia tago kvankam per io humiligi sian paŝtiston.

Tradukis K. BOGUŜEVIĈ.

Stavropol-Kavkazskij, Rusujo.

doit être obligatoirement arrosé de grains, cette dissémination du grain joue un rôle important à Noël dans les mœurs des Slaves méridionaux. Dans un plat plein de grains on fait glisser quelques petites bougies, liées deux par deux en croix au moyen de fils d'or et d'argent. Ayant pris place à table, le maître du logis allume ces bougies et à la fin du repas, il les éteint au moyen d'une croûte de pain trempée dans le vin.

Ces curieuses cérémonies paraissent être un reste de l'antiquité patriarcale pendant lesquelles les villageois aisés se rencontrent, la veille de Noël, avec leur berger. Toute la famille, du plus vieux au plus jeune, est à l'attendre dans la cour, lorsque le soir il rentre avec son troupeau. Le maître tient prêt un plat d'orge, la maîtresse de maison, dans une main un gâteau et un verre de vin, et dans l'autre une chandelle allumée. Chacun des enfants tient également en main une chandelle allumée.

Le berger s'incline profondément devant le maître qui, avec quelques paroles affables, l'arrose de grains. Après quoi la maîtresse lui présente le gâteau que le berger rompt et mange en partie, le restant est jeté dans le plat d'orge; ayant vidé trois fois le verre, il verse le reste de vin sur le troupeau qui se trouve encore là. Ce n'est qu'après cela qu'on invite le berger à la maison. Il s'assied sur un sac bourré de foin, participe également avec tous au souper, mais pendant toute la soirée il ne doit souffler mot.

Tous le traitent avec une estime visible, et le plus riche villageois ne se permet pas, en ce jour, n'importe de quelle façon, d'humilier son berger.

Traduction de JOS. JAMIN.

het maal dooft hij ze uit bij middel eener korst brood in wijn gedopt.

Deze belangwekkende plechtigheden schijnen een overblijfsel te zijn van de patriarkale oudheid, waar, op de kerstdagen, de begoede dorpelingen den schaapherder ontvangen. Geheel de familie van het oudste tot het jongste lid, wacht hem op het voorhof wanneer hij des avonds met zijne kudde terugkeert. De meester houdt gereed een schotel gerst, de meesteres, in de eene hand een koek en een glas wijn, in de andere eene brandende kaars. Elkeen der kinderen houdt eveneens eene brandende kaars vast.

De herder buigt diep voor den meester die hem onder het spreken eeniger vriendelijke woorden met graan besproeid. Daarna biedt hem de meesteres den koek welke de herder aan stukken maakt, en gedeeltelijk opeet; de overschot wordt in de gerstkom geworpen; nadat hij driemaal het glas ledigde giet hij wat overschiet over de kudde die daar nog steeds is. Slechts dan noodigt men den herder uit in het huis te treden. Hij zet zich neder op een zak gevuld met hooi, neemt met allen aan het avondmaal deel, doch gedurende de heele avond moet hij geen woord uitgalmen.

Allen behandelen hem met eene zichtbare achting, en de rijkste dorpeling, zou zich niet toelaten, op welke wijze ook, zijn herder te vernederen.

Vertaald door J. S. WILLEMS.

Medicina Esperantista Grupo de Francujo.

Alvoko al la Franclingvaj Medicinistoj.

Sub la nomo « Groupe Médical Espérantiste de France » (Medicina Esperantista Grupo de Francujo), S^ro^ D^ro^ P. Rodet, fervora Pariza Esperantisto kaj verkinto de l' broŝuro : « *Por niaj filoj kiam ili estos dek-okjaraj* », jus kreis novan grupon kiu celas kunigi ĉiujn franclingvajn kuracistojn, farmacistojn, dentistojn, medicinajn studentojn, k. c.

La celo de la Grupo estas 1) organizi tre efikan propagandon per paroladoj, kursoj, broŝuroj, k c. en la Universitatoj, precipe en la Medicinaj Fakultatoj, 2) krei la « Teknikan Medicinan Vortaron ».

Kiel eble scias kelkaj inter la legantoj, jam pli ol unu fojon oni klopodis por organizi la kreadon de tiu Vortaro sed, pro kaŭzoj ĉi tie ne malvolvotaj, tiuj klopodoj malsukcesis aŭ ankoraŭ malsukcesas.

Ĉu la nova grupo, pli zorgeme starigita, povus trafi efikan rezultaton? Ĉu ĝia prilaborita vortaro ne montrus la francan devenon de la laborintoj, ne pruvus ree la emon de l' Francoj por esperantigi tro da francaj vortoj? Kiamaniere la grupo agus por forigi tiun malhelpon, por doni al la Vortaro internacian postsignon kaj tiel ebligi ĝian aprobadon de D^ro^ Zamenhof, sen plua prilaborado?

Por solvi tiujn maltrankviligajn demandojn, S^ro^ Rodet afable sciigis min pri la farmaniero, kiun uzos la grupo. Tiu maniero estas kontentiga: la vortaro estos farata laŭ devigaj reguloj ne nur de l' francaj sed ankaŭ de ĉiuj franclingvaj medicinistoj; tial, la grupo alvokis al la Belgaj, Svisaj, Kanadaj, k c. Esperantistoj. Plie, la vortoj jam akceptitaj de tiu diversnacia aro estos sendataj de la grupo al aliaj nefranclingvaj medicinistoj el multaj landoj, por ke ili ankaŭ aprobu tiujn vortojn aŭ prezentu aliajn. La tuta laboro estos tiam sendata al D^ro^ Zamenhof. Mi aldonu ke oni starigis bonajn rimedojn por ke la laboro rapide efektiviĝu.

Laŭ mia opinio, tiu nova grupo, se ĝi trovos efikan apogon precipe ĉe la fremdaj Esperantistoj, povos rapide starigi bonan vere internacian Medicinan

Vortaron. La proponataj reguloj ne plu ebligos ke la laborantoj foriĝu de la rekta vojo kaj vagadu, for de ĉia rajta aŭtoritato, for de ĉia direktanta regulo, en senefika, malprava kaj ĥaosa klopodado.

Tial, mi forte alvokas al ĉiuj Belgaj Medicinistoj: kuracistoj, farmacistoj, k. c. En nia lando, kiel en multaj aliaj, sin trovas multaj medicinistoj inter la plej fervoraj Esperantistoj: en ĉi tiu rilato, la Grupo Antverpena estas precipe rimarkinda. Mi alvokas al ili kaj mi petas ke ili kuraĝe kunlaboru en la laboro proponita de l' nova Medicina Grupo. (Por ricevi plimulte da detaloj, oni sin turnu aŭ al S^ro^ D^ro^ Rodet, 7, Rue Boileau, Paris aŭ al mi).

Jen la komitato de l'Grupo: oni volu rimarki en ĝi la glorajn nomojn de pli ol unu plej honorinda scienculo:

Honoraj Membroj: S^roj^ Profesoroj BROUARDEL, (Parizo) kaj LÉPINE (Ljono).
Prezidanto: S^ro^ Profesoro BOUCHARD (Parizo).
Vic-prezidantoj: S^roj^ D^roj^ PICQUÉ kaj DOR.
Ĝenerala sekretario: S^ro^ D^ro^ PAUL RODET.
Sekretario: S^ro^ MAILLARD.

La jara kotizaĵo estas 5 fr^oj^ (2,50 por la studentoj); la membroj ricevas regule ĉiujn presaĵojn de l' Grupo. Kunvenoj okazas la duan mardon de ĉiu monato, ĉe la grupa sidejo: 93, Boulevard Saint-Germain, Paris.

D^ro^ M. SEYNAEVE.

Heule lez Courtrai.

« *Quo Vadis* »

DE HENDRIK SIENKIEWCZ. (ELTIRAĴO).

Esperanta traduko el la Franca traduko de B. Kozakiewcz kaj J. L. de Janasz.

Je la tagiĝo de la morgaŭa tago, du malhelaj profiloj antaŭeniris sur la Apiena Vojo, en la ebenaĵoj de la Kampanio. Unu el ili estis Nazero, la alia estis Petro, kiu lasis Romon kaj siajn infanojn kiujn oni suferigis en Romo. Oriente, la ĉielo sin vestis jam de nepalpeblaj koloroj samcentraj kiuj, iom post iom, borderiĝis, tre malsupre je la horizonto, per safrana franĝo, pli kaj pli preciza. La arĝento de la foliajoj, la blanka marmoro de la kampodomoj kaj la arkaĵoj de la akvokondukoj kiuj, en la ebenaĵo, sin direktis Romon, elkreskis malrapide el la mallumoj. La ĉielo heliĝis grade, sorbiĝante samtempe je fluida oro. Sekve, la oriento ĵus roziĝis kaj lumigis la Albanajn montojn kiuj aperis, mirindaj kaj liliaj tiel kiel formitaj nur per klaraĵoj. La matenruĝo falis sur la spegulon de la rosaj gutoj, inter la frosta tremo de la branĉetaro. La nebulego solviĝis, malkovrante proksime post proksime la spacon de la ebenaĵo, semitan je domoj, tombejoj kaj arbaretoj aŭ blankigis kolonojn de sanktejoj. —

La vojo estis dezerta.

La kamparanoj kiuj alportis siajn legomojn al la urbo ne ankoraŭ estis jungintaj siajn veturilojn. Sur la ŝtonplatoj, kies vojo estis formita ĝis la montoj, resonis mallaŭte la ligno de la migraŝuoj de la ambaŭ pilgrimantoj. Poste, la suno eliris el subo de postaĵo de montoj kaj stranga vidaĵo stariĝis antaŭ la okuloj de la Apostolo.

Ŝajnas al li ke la blonda sfero, anstataŭ altiĝi al la ĉielo, estis glitinta de la supro de la montoj kaj sekvis la profilon de la vojo.

Petro haltis kaj diris: « Vi ne vidas tiun klaraĵon kiu alvenas al ni. »

— « Mi nenion vidas », diris Nazero, sed Petro ŝirmis siajn okulojn per la mano kaj post momento: « Homo alvenas al ni en la radia lumo de la suno ».

Tamen sonon de la paŝoj ili ne aŭdis.

Ĉirkaŭe, ĉio absolute silentis. Nazero nur vidis, malproksime, la arbarojn kiuj tremis tiel kiel malkvietitaj per nevidebla mano kaj, sur la ebenaĵo verŝiĝis, ĉiam pli ampleksa, la klaraĵo. Kaj li rigardis surprize la Apostolon.

— «Rabbi! (1) kion ci havas?» li ekkris maltrankviligita. El la manoj de Petro, la bastono estis glitinta sur la vojon; liaj okuloj rigardis fikse antaŭ li; tia buŝo estis duone malfermita kaj la mirego, la ĝojo, la ravo, brilis sur lia vizaĝo.

Li genufleksis, la manojn etendis kaj el sia buŝo ŝprucis:

« Kristo! Kristo!.... »

Kaj li faliĝis, kapo kontraŭ tero, tiel kvazaŭ li estis kisanta nevideblajn piedojn. Longatempe silento regnis. Poste, la voĉo de la maljunulo laŭtiĝis, premegita de ploregoj:

Quo vadis, Domine? (Kien ci iras, Sinjoro?)

Kaj la respondon ne aŭdis Nazero. Sed al la oreloj de la Apostolo alvenis malgaja kaj dolĉa voĉo kiu diris:

— « Kiam ci lasas mian popolon, mi iras Romon... por ke, ankoraŭ unufoje, oni krucumu min ».

La Apostolo estis falinta sur la vojon, la vizaĝo en la polvon, sen ia gesto, sen ia vorto. Nazero jam pensis ke li estis sveninta aŭ mortinta. Sed ii, fine, leviĝis, reprenis en siaj tremantaj manoj sian pilgriman bastonon kaj, sen ia vorto, returnen iĝis kaj rekte rigardis la « Sep montetojn (2). »

Tiam, la knabo rediris, tiel eĥo:

« *Quo vadis Domine*? »

« Romon » diris dolĉe la Apostolo.

Kaj li revenis Romon.

Tradukis Jos. JAMIN.

Eltirita el la manuskripta rondiranto « Vaga Stelo ».

(1) Rabbi = hebrea filozofo.
(2) La sep montetoj kiuj ĉirkaŭadas Romon.

Esperantaj Verkoj.

Lernolibroj, Literaturo, Propagandiloj, k t. p.

Notu bone. — La montritaj ciferoj estas la kosto ĉe la venlistoj. Oni devas aldoni la sendpagon kiam oni deziras ricevi la librojn poŝte.
Ĉiam peto de sciigoj aŭ informoj estu sendota kun poŝtmarko por respondo.
Kun ĉia mendo oni devas aldoni pagon de la libroj menditaj.

KOLEKTO ESPERANTA APROBITA DE D^ro ZAMENHOF.

Ĉe A. J. Witteryck-Delplace, 4, Nieuwe-Wandeling, Bruges.
Paĝoj de la Flandra litteraturo, de D^roj M. Seynaeve kaj Raym. Van Melckebeke . . . . fr. 1.50

Ĉe Hachette & K^ie 79. B^d St-Germain, Paris.
Kondukanto kaj Antologio Internacia de A. Grabowsky . . . . fr. 2.00

DIVERSAĴOJ.

Ĉe Hachette kaj k^io, 79 B^d St-Germain Paris.
Extraits de l'Histoire de la Langue Universelle par MM. L. Couturat et L. Leau . . . . fr. 1.00
Mia Vilaĝo kun Franca traduko, illustrita per du Fotografaĵoj, de S^ro Joseph Delfour.

Ĉe Esperanto Verlag Möller & Borel, Prinzenstrasse, 95, Berlin.
Ueber die Bedentung der Esperanto-Sprache für den Handelsstand, von Bruns Zierenberg.
Die Frage einer internationalen Hilfssprache und das Esperanto, von J. Borel, zweite vermehrte Auflage . . . . Preis 15 Pfennige.

Ĉe « Lingvo Internacia » 27 B^d Arago, Paris.
Esperanta Versfarado, en Esperanto verkita de J. Parisot kaj Th. Cart, kosto. . . . . . 30 centimoj.

Ĉe Jonko Davidov, Silistra, Bulgarie.
Evolucio de la Lingvo Internatia en Bulgara lingvo . . . . franko 0.50

Ĉe G. Kolowrat, Morskaja, 29. St-Peterburgo Russie.
Rimoj en Esperanto — Prezo . . . . 20 centimoj.
Kuraĝe autaŭen! kanto, prezo. . . . . 30 centimoj.

Ĉe la Esperanta Pariza Grupo, 28 rue Serpente, Paris.
Ilustritaj poŝtkartoj de la Esperanta Ekspozicio en St-Louis (U. S. A.).
Afranke { 10 Ekzempleroj . . . . fr. 0,45
Afranke { 100 » . . . . » 4.00

AVIZO. — Tiun ĉi rubrikon ni daŭrigos laŭ apero de novaj libroj.
La Esperantistoj de ĉiuj landoj povas peti senpagan enskribon post sendo de ia presita verko. Ili povas ankoraŭ informi nin pri forgesata verko aŭ pri eraro.

Principaux Manuels en langue française.

en vente aux dépôts de la Maison HACHETTE & Cie *et chez* SPINEUX & Cie *à Bruxelles.*

Grammaire et exercices de la langue Internationale Esperanto par L. DE BEAUFRONT. — Prix 1.50 frc (port en plus.)
L'Esperanto en 10 leçons par TH. CART et M. PAGNIER. — Prix 0.75 (port en plus.)
Dictionnaire Esperanto-Français par L. DE BEAUFRONT. — Prix 1,50 (port en plus)
Vocabulaire Français-Esperanto par TH. CART, M. MERCKENS et P. BERTHELOT. Prix 2.50 (port en plus.)
Thèmes d'application par L. DE BEAUFRONT. — Prix 2.00 (port en plus),

Nederlandsche Handboeken.

Bij den schrijver te Hilversum (Holland) — **Volledig Leerboek der opkomende wereldtaal Esperanto**, door DREVES UITTERDIJCK, Trompschool, Hilversum. — Prijs : fl : 1.50 (3.25 fr.) verzendingskosten daarboven.

Bij den drukker van *La Belga Sonorilo*, Nieuwe Wandeling, 4, Brugge : **Het Esperanto in tien lessen**, aan fr. 0,50.

La « *BELGA SONORILO* » acceptera des annonces qui devront satisfaire aux conditions suivantes :
1° Être rédigées exclusivement en Esperanto ;
2° Émaner de personnes s'engageant à correspondre en Esperanto ,
3° Les annonces doivent être prises pour une année entière.

1/16 de page annuellement fr. 8.00
1/8 » » » » 15.00

De «BELGA SONORILO» *aanveerdt aankondigingen die aan de volgende voorwaarden moeten voldoen :*
1° Opgesteld zijn uitsluitelijk in Esperanto ;
2° Gegeven zijn door personen die zich verplichten in Esperanto te schrijven ;
3° De aankondigingen moeten genomen worden voor een gansch jaar.

1/16 bladz. jaarlijks fr. 8.00
1/8 » » » 15.00

The Cosmopolitan Correspondence Club

— INTERNACIA ORGANISMO —

Organo : « THE GLOBE TROTTER ».

Alvokas membrojn el ĉiuj landoj. — Pri pli detalaj informoj sin turni rekte al « *The Secretary of the C. C. C.* » Milwaukee. Wisconsin. U. S. A.

LA REVUE POLYGLOTTE

REVUO POLIGLOTA POR LERNO KAJ PROPAGANDO DE LA FREMDAJ LINGVOJ

Eliras en la lingvoj franca, angla kaj germana la 5an kaj la 20an de ĉiu monato. — Kosto : jare 5 frankoj.

Sin turni al la Direktoro S° F. HERMANN

25, rue des Charbonniers, BRUXELLES (Nord).

Federacio de la Belgaj Filatelistoj.

Oni Korespondas Esperante.
Pri sciigoj oni sin turnu al la Esperantista Sekretario, S^ro J. Coox, Kontisto, en Duffel (Belglando). Aldonu poŝtmarkon por la respondo.

L'ANNONCE TIMBROLOGIQUE

MONATA ORGANO DE LA KOLEKTANTOJ

da poŝtsignoj, ĵurnaloj kaj ilustritaj poŝtkartoj

estas unu el la plej bonaj iloj por publikigo kaj por la interŝanĝantoj.

Ĝi ekzistas de 15 jaroj, kalkulas abonantojn en ĉiuj landoj de la mondo, kaj estas la OFICIALA ORGANO DE DEK FILATELAJ KAJ PRESAĴ-AMANTAJ SOCIETOJ; al ĉiuj membroj de tiuj societoj, ĝi estas sendita deve.

JARA ABONO: **2 frankoj** en ĉiuj landoj.

MALGRANDAJ ANONCOJ: **3 frankoj** por 12 enlokigoj po 4 linioj.

Sin turni al la Direktoro, **S^ro ARMAND DETHIER, 66, rue Floris, Bruxelles, Belgique.**

LUEBLA LOKO.